

INDEX
Alphabetico 55 Voluminis.

A

De Anigmatis legum 2.
 Apici by juris. 3.
 Anno novi iustitia. 16.
 Angelorum iure. 22.
 Abentmagb drecte. 25.
 Artifice voluptatis. 10.
 Aßgermiluorse. 18.
 Abnaßmed drecte. 34.
 Arborei iure. 27.

B

De Baptismi iure 24.
 Baum drecte. 27.
 Blumen drecte. 26.
 Bono publico privatorum
 bonis preferendo. 38.
 Bonori omni iustitia 37.

C

De Clypeo militari. 11.
 Cuius signo, Kreuz zeich 15.
 Capite jejuniy drecte 18.
 Canicularibz diebz. 21.
 Crist feld drecte. 23.
 Cane sacra iure. 25.
 conventione prohibita Ma-
 gistratibz cum subditis. 28.
 colectorum iure. 36.
 culpa proprie imputare 40.
 censu professionis. 43.
 controversa Theres. 41.

D

De diebz canicularibz. 21.
 Decanis. 30.
 Detremento. 19.
 Dignitatis pultine memoria. 9.

E

De Embra felici. 8.
 Eo quod pendet. 29.
 Embryonũ iure. 35.
 Eides wiedergeimßiebung. 45.
 Engel drecte. 27.

XIII.

CHRISTIANI VVILDVOGELII. JCT.

CONSILIAR. SAXO. VINAR. AVLICI
ET IN ACADEMIA JENENSI ANTECESSORIS
COLLEGII JVRIDICI h. t. DECANI

DE

STALLO IN CHORO

ad

cap. XIX. XX. XXV. d. præbend.

PROGRAMMA INAUGVRALE.

P.P. Jenæ die XIVX. JUN. A.O.R. M. DC. XCV.

J E N Æ

Litteris Müllerianis.

Uemadmodum naturalis

rationis atque Politicorum dictata efflagitant, ut ordo quidam civium in Rep. servetur nec promiscuè omnes æquali perfruantur jure, sed juxta præulstris virtutis excellentiam, quæ quisque præstat, aut pro fulgentissimi, quo fungitur, officii dignitate, alter alteri præferatur, ita utriusdem quoque exteriori quodam charactero distingvantur ab invicem, rationi quammaximè consentaneum esse videtur. Cùm enim honor virtuti debitus, non in solâ, quæ in animo sit, æstimatione, quæve ut plurimum à rudi plebe vulgique ingenio longè est remotissima, sed & in externo quodam cultu positus sit, nihil certè magis ad reverentiam conciliandam facere potest, quàm si Magistratus, aut quivis alius in sublimiori dignitatis gradu eminent, insignibus exsplendescat illustribus, vel nota quadam excellentiori corpulæct, quæ discerni ab aliis facilius queat atque dignosci. Novimus hinc non Regibus modò jam inde ab antiquissimis temporibus Coronas, sceptrâ, prælatas aquilas, aliæque Majestatis *moneta* fuisse usurpata, sed & Magistratibus tributos fasces, secures, cingula, latyclavia, currus & id genus variam pompam, quæ oculos contuentium perstringere, aliosque in admirationem abripere pariter ac ad honorem exhibendam possent invitare & allicere. Quin & ex loco prærogativam quandam accedere dignioribus voluerunt veteres, dum eundem vel eminentiorem effinxère, vel separatim, aut cancellis inclusum adornarunt, aut alio modo ad decus sui possessoris efformarunt. Ex multis jam *STALLVM clericorum*

111111

rum IN CHORO selegimus, quem lustrare quadantenus, quidvè
 in sacris canonibus de isto statutum reperiatur, monere allubuit.
 Nomen quidem quod atinet, originem istud debere Latio, veri-
 simile videtur. Deflexum quippè censetur à *Stabulo*, cujus verbū
 syllabas contractas & corruptas refert. Sed & Germanorum,
 vocabulum *Stall* hinc pariter derivari, res est ad liquidum per-
 ducta. Ipsum verò *Stabuli* nomen à *Stando* dici, & stationem
 equorum jumentorumve in proprio significato designare, autor
 est Salmasius *Lib. d. usur. cap. XII.* juxta illud Poëtæ: *Stabant*
tercentum nitidi in presepibus altis. In græco idiomate eadem
 vox eodem ferè profertur sono, eandemque habet originem:
 dicuntur namque *Stabula* σταβύλα, & ab hominum subviciis discer-
 nuntur cum adjectione *inmota*, monente Tabore *Racemas.*
erim. VI. ad Tit. Dig. Nauc. caus. stabul. §. 9. Licet enim anti-
 quitus stabula quoque hominum meritoria fuerint, impuris præ-
 cipuè Romuli nepotibus usurpata, in quibus foeminae impudicæ
 quæstus causa diurnis nocturnisque horis stabant, ex quo etiam
Prostitutorum nomen meruere. Rittershus. *Let. sacr. Lib. VII.*
cap. 5. Quoties tamen in legibus nostris stabulorum mentio in-
 jicitur, non nisi ad animalia rationis expertia referuntur, & præ-
 dia designant alendis custodiendisve pecoribus destinata, ita qui-
 dem, ut pro diversa, quam præbent, utilitate, modò urbanis an-
 numerentur prædiis, modò rusticis, prout eleganter docet Gœd-
 dæus ad *L. CXCVIII. d. V. S. n. 3.* Quod autem ad *Stalli* vocem,
 usus ejus apud probatos Latinitatis auctores haud quidem repe-
 ritur, infimo tamen latii sermonis ætate eandem receptam à non-
 nullis, scriptoribus ad denotandum quemlibet locum, quo quis
 habitare, stare aut sedere consuevit, ac præsertim sedes vel apothec-
 as Mercatorum in foro atque nundinis *Stalls* appellata fuisse, e-
 docet Carol. du Fresne *Glossar. Latinit. verb. Stallum.* Quo in si-
 gnificatu Gregorius IX. Papa in *cap. LXIX. d. appellat.* memorat,
se accepisse, quod Decanus ac Capitulum Mogdunen. dixerit, alibi
quàm in STALLIS DECANI & CAPITVLI carnisces,
h. e. laniones carnes vendere non debere. Nonnunquam etiam
 pro *Stallagio* i. e. tributo, quod ex *Stallis* mercatorum exigitur, ac-
 cipi;

cipi; interdum quoque pro qualibet habitatione vel domicilio, Idem observat *dist. loc.* Speciatim verò ad Monachos hæc vox transit & adhibita fuit ad significandam sedem uniuscujusque Monachi aut Canonici in choro Ecclesiæ aliave ejus parte. Atque hoc sensu in pluribus Juris pontificii locis *Stallum in choro* pro sede certa Canonicis in templo deputata accipi deprehendimus. Vt enim personæ istiusmodi ecclesiasticæ haud vulgari dignitate seculares seu laicos antecedere creduntur, ita sessione quoque & loco separari ab iisdem & peculiari statione in certa Ecclesiæ parte, quæ Chorus vocatur, dum vacant sacris, collocari voluerunt. Nec parvum honoris augmentum ex eo sibi accedere arbitrati sunt, quando hac ratione non habitu saltem, sed & ipso *Stalli* nitore dignosci possent ac idcirco reverentius haberi. Vsu hinc postea invaluit, ut *STALLVS* iste, sive *STALLVM* pro symbolo esset clericalis præminentia, atque beneficiorum ecclesiasticorum possessio per assignationem *STALLI IN CHORO* tribueretur & transferatur in alium. Quò pertinet, quod Innocentius III. in *cap. XIX. de præbend.* de Remensi ArchiEpiscopo scribit, cui cum Canonicis Linconien. talis conventio intercesserat, ut ab eis receptus in canonicum, & concessò sibi *STALLO IN CHORO*, & participatione qualibet divinarum, fructus præbende percipere non deberet, nisi loco proximo vacatura. Eò & spectat, quod non modo idem Valden. Episcopo & Abba. Vatican. mandat in *cap. XX. d. r.* ut capitulo Xantonen. latam in ipsos excommunicationis sententiam tam diu servandam denuncient, donec Magistrum R. recipiant in canonicum, & ea, quæ ad canonicatum pertinent, cum *STALLO CHORI* & loco capituli ei studeant assignare: sed etiam quod in *cap. XXV. ibid.* refertur de duobus, quibus capitulum Trecent. *STALLVM IN CHORO* & locum in capitulo & præbende fructus communiter dividendos assignarat. Designat nimirum *Stallus in choro* ipsum beneficium ecclesiasticum sive præbendam, ut qui possessionem *Stalli* istius adeptus est, ipsum beneficium possidere, ejusque redditibus frui credatur. Hinc in *cap. II. d. renunc.* Alexander III. Abbati Dolen. in hæc verba scribit: *Cum inter P. Gausfredi & quosdam alios canonicos sancti*
I. super

Il. super spirituali beneficio, scilicet STALLO IN CHORO & loco in capitulo quæstio fuisse diutius agitata, ideoque vobis mandamus &c. Ex isto ritu introducendi in stallum atque sic tradendi beneficia ecclesiastica natum est vocabulum INSTALLATIONIS, quo hodiernum uti solemus ad denotandam solennitatem, quæ celebrari assolet in inauguratione ministrorum, quibus officia tam secularia, quam spiritualia demandantur. Ipse Pontifex Honorius III. verbum illud Edicto suo ad universos Abbates & fratres cisterciensis ordinis directo utitur, *in cap. XLIII. de Simon.* quando INSTALLATIONIS solennitatem in electis Abbatibus ordinis cisterciensium fieri prohibet. Quæ quidem Installatio quomodo peragatur, expositum legimus in notis *ad d. cap. lit. b.* nimirum, *quando electus & confirmatus introducit in STALLVM, id est, sedem seu locum constitutum in choro & Abbatibus deputatum ad sedendum.* Utrum verò electus & confirmatus delatam provinciam administrare possit ante Installationem? Felinus Sandeus disputat, *ad d. cap. XLIII. de Simon. n. 2. seqq.* negantem amplexus sententiam multisque constabiliens rationibus, quibus percensendis ob loci angustiam & propter propositi nostri leges superfedemus. Sufficiat nunc significasse, quod in eorum Collegium pereximio atque doctissimo Jurium Candidato

THEODORO Bûrglen /

honores decreverit summos, quos ille singulari eruditione, ac juris utriusque peritia dudum promeruit, atque hinc *Stallum* eidem *in choro*, id est, sedem inter Eruditos, facultatemque standi in cathedra publica tradere constituerit. Hujus natalis & studia pulcherrima ut enarrem, muneris illius, quo fungor adhuc, leges efflagitant. Nimirum, ut nativitatis locus haud parvum decus conciliat mortalibus, ita Candidato nostro in gloriam cedit, quod *VLMÆ*, quæ Sæviæ metropoli est, & libertate imperiali etiam nunc ac per tot secula enite-

scit, parentibus optimis, Genitore amplissimo, prudentissimoque JOANNE LEONHARDO BURGLEY/
Senatoriâ togâ & negotiorum per Italiam frequentatione conspicuo, ac Matre lectissimâ, ANNA MARIA, editus est in lucem. Accessere charo huic pignori ornamenta, plura, quando ipsum laudati parentes non tantum in baptismatis ritu devotâ precum formulâ Deo commendarunt, sed etiam iis literis, quæ verum de Numine sensum insinuant, primam ejus ætatem, consecrarunt. Præparatus sic Noster in laris domestici secreto, transit ad publicum Ulmense gymnasium, ibique septem classium, quas vocant, stadia emensus, variisque specimenibus, ad quæ metrica de Adventu Magorum oratio in numeroso Procerum urbis consessu recitata pertinet, defunctus, publicas clarissimorum Professorum, lectiones insigni cum fructu frequentavit. Magna animi alacritate M. GVILIELMVM DIEZIVM, Eloquentiæ ac græcæ linguæ elegantias commonstrantem, M. EBERHARDVM RVDOLPHVM ROTHIVM, Logices, Historiarum ac Practicæ Philosophiæ peritiam instillantem, M. MARTINVM WOLFARTVM, ad dulcissimos Poëtarum fontes ac politioris literaturæ amœniora ducentem, M. JOANNEM FRICKIVM, abditos Metaphysicorum sensus aperientem, M. HONOLDVM exquisitiore Mathematicorum dogmata explanantem, assistebatur, omniumque horum fidem eximiam ac singularem dexteritatem documentis manifestissimis experiebatur. Optima Patronorum ac Præceptorum pace ex Gymnasio isthoc dimissus, Augustam Vindelicorum ivit, ut studii juridici, cui animum suum jam addixerat, prima elementa sub Viri nobilissimi, excellentissimique CHRISTOPHORI JACOBI LAVBERI, J. U. D. Reip. Augustanæ Consilarii præcipui ac meritissimi auspiciis addisceret. Sed terrore illo panico, quem effera Gallorum irruentium rabies oris istis intulerat, conturbatus, ad tutissimos Musarum

farum nostrarum recessus perfugit, annoque labentis seculi
oStuagesimo octavo studiosorum coetui adscriptus, per to-
tum illud, quo vixit penes nos, spatium se probum pariter
ac perquam industrium exhibuit. Profectuum philosopho-
corum, quos jam in florentissimo Wlmenſium Gymnaſio im-
petraverat, egregia cepit incrementa, quando hic loci nunc
maximè reverendum atque excellentiſſimum, D. CASPAR.
SAGITTARIUM, virum de Historia ad invidiam usque
meritiſſimum, nunc celebratiſſimum noſtrum rerum natu-
ralium interpretem CASP. POSNERVM, de Histo-
ria & paſſione Chriſti, nec non de generatione hominis
eruditissi-
mè exponentem, nunc reverendum plurimum &
excellentiſſimum Virum, JO. ANDREAM SCHMI-
DIVM, SS. Theol. Licentiatum, ac Prof. P. ordinarium
longè celeberrimum, non Logicam duntaxat & Metaphy-
ſicam, sed mathematicas quoque & alias diſciplinās philo-
ſophicas pro ſingulari ſua ingenii fecunditate tradentem
avidiffimè mente auſcultavit. Inprimis omni corporis ani-
mi-
que contentione ad ſtudiorum metam, Juris videlicet
artem, conſiſus, primùm Polyhiſtoris ac J.Cri. excellentiſſi-
mi D. GEORGII SCHVBARTI, ſolidiſſimas ad Inſti-
tutiones Imperatorias lectiones frequentavit, ac deinceps
per integrum triennium omnes Jurisprudentiæ partes ex-
diſeratiſſimo ore ſummj J.Cri, illuſtris D. LYNCKERI,
Conſiliarij Saxonici intimi & in Curia Provinciali ac Scabi-
nati Præſidis ordinarij feliciter perdidicit. Quare Magno
huic Viro omnem ſuam ſalutem acceptam refert, & quicquid
tenet virum, devotiſſimo affectu conſecrat. Nec verò ali-
orum Juris Profeſſorum ſcholas hic adſpernatus eſt, ſed
prælectionibus publicis Conſultiſſimi PETRI MVLLERI,
Cancellarij hodiè Ruthenici Magniſci, nec non excellen-
tiſſimi JO. PHILIPPI SLEVOGTII, Senioris in Fa-
cultate noſtra graviſſimi, ac iis quoque quas ipſe habui, ſe-
dulum & conſtantem ſeſe præbuit auditorem. Quà ſingu-
lari

lari alacritate & indefessa operâ tantam juris peritiam obtinuit, ut in publico eruditorum certamine opponentis munia cum plausu sapius obiret. Confecto sic industriae academicae cursu, revocabatur quidem ad penates, sed nec ibi de suo discendi impetu remittebat quicquam, verum nunc ea, quae apud nos annotaverat sollicitè, revolvendo, nunc aliorum Doctorum lustrando commentarios, mentem suam magis ac magis quotidie perpoliebat. Cum autem in primis ex optimorum parentum desiderio, tot exhaustorum laborum fructus percipere discuperet, ad nostram Musarum sedem revertebatur, summos in Jure honores, antequam ad pernoscenda exterarum nationum instituta peregrè abiret, apud nos expetiturus. Desideria hinc sua Collegio nostro modestè aperuit, & ad examen admissus tam promptè, tam eruditè respondit, ut ex omnium suffragiis ad publica edenda specimina producendus censeretur. Cum igitur crastinae diei horâ X. lectionis, quam vocant, cursoria ad *L. LXIII. D. de Cond. & Dem.* suscepturus sit negotium, Magnificum. Dn. Rectorem, Patres Academiae venerandos, nec non Doctores & Magistros, omnesque alios ordini nostro benè cupientes, officiosè ac peramanter obtestor, ut constituto tempore in Jctorum acroaterio frequentes compareant, suaque benevolentia & attentione praecleari Candidati ausus eximios cohonestent. Vti hoc in amoris erga Facultatem nostram luculentum interpretabimur documentum, ita & ipsum nobis erit ad reciproca officia exhibenda incitamento. P. P.

Jenæ. Festo Die Johannis Baptistæ. A. O. R.

M. DC. XCV.

OS (O) SO

01 A. 6517

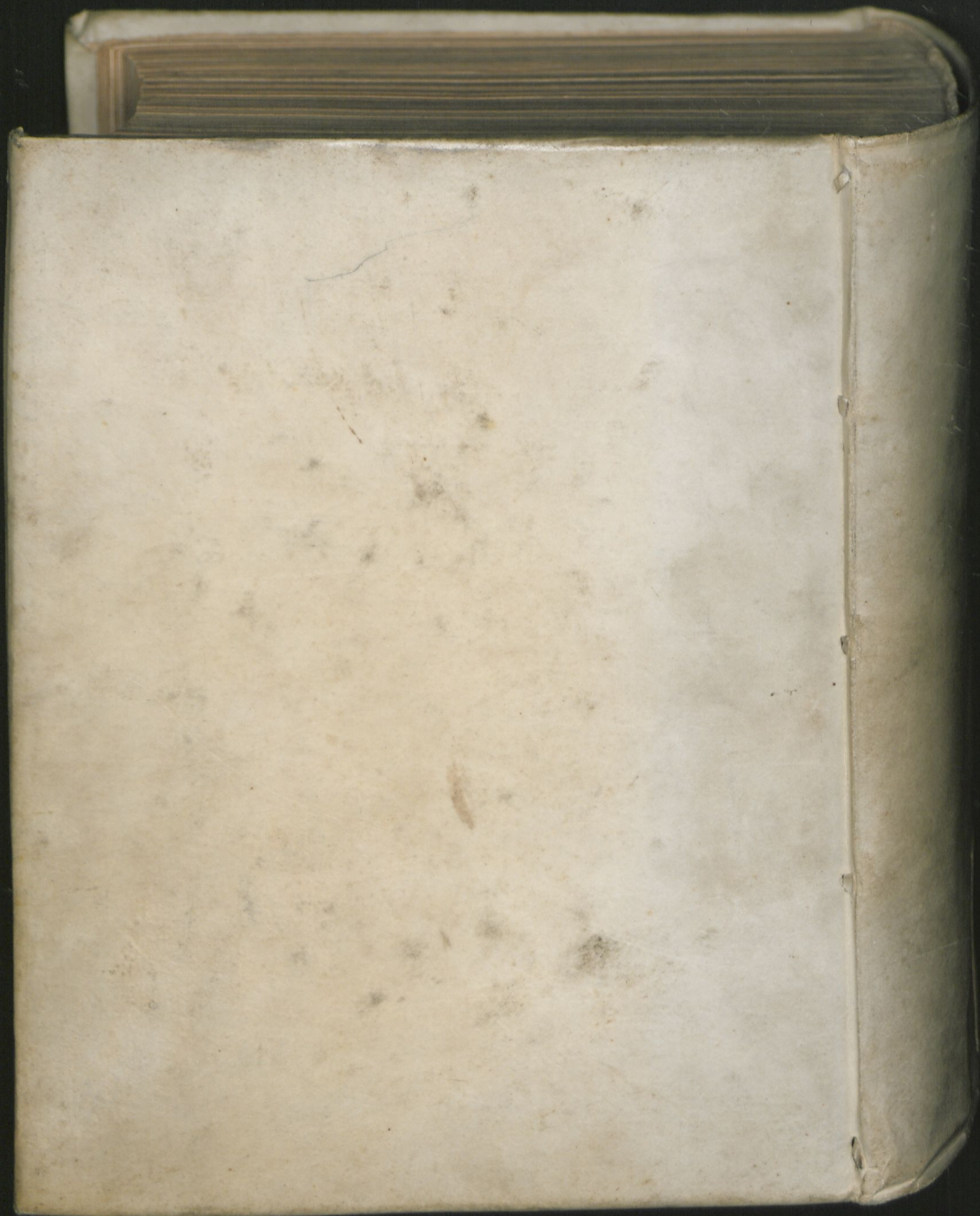
ULB Halle 3
002 937 565

TA-FL

V317 Reto ✓

XIII. 2

CHRISTIANI VVILDVOGELII, JCT.

CONSILIAR. SAXO-VINAR. AVLICI
ET IN ACADEMIA JENENSI ANTECESSORIS
COLLEGII JVRIDICI h. t. DECANI

DE

STALLO IN CHORO

ad

cap. XIX. XX. XXV. d. prabend.

PROGRAMMA INAVGVRALE.

P.P. Jenæ die XIVX. JUN. A.O.R. M. DC. XCV.

JENÆ

Litteris Müllerianis.

Wilhelm Müller

